

Resumé

Cílem této práce je skrze srovnávací analýzu čtyř romských životních příběhů z různých částí světa identifikovat rysy psaní Romů, které by bylo možné považovat za univerzálně sdílené. Komparace děl V. Vishnevského *Memories of a Gypsy*, M. Walshe *Gypsy Boy* a *Gypsy Boy on the Run*, I. Eliášové *Naše osada* a A. Gini *Pařiv. Ještě víme, co je úcta* přináší cenné informace o tom, jak romští autoři konstruují svou identitu a do jaké míry lze jejich práce zařadit do stávajících literárních kategorií.

Romistika je multidisciplinární obor, jehož teoretická východiska i úskalí jsou rozebrána v rozsáhlém úvodu. Na příkladu rozkolu mezi tzv. primordialisty a radikálními konstruktivisty v české romistice dokladuji dvě obecnější tendence ve světových romských studiích a naznačuji svou pozici v rámci této debaty. Současně vyhodnocuji dosavadní teoretickou literaturu k tématu romského písemnictví a shledávám ji nedostatečnou.

K analýze jednotlivých textů jsou zkušebně použity zavedené teoretické rámce, konkrétně postkoloniální teorie, afroamerická literární teorie, koncept orálních a typografických kultur v pojetí Waltera Onga a pojmy *habitus*, *misrecognition* a geneze literárního pole, jak je zavedl Pierre Bourdieu. Považuji je za dílčím způsobem použitelné a inspirativní, ale nikdy ne bez výhrad. Domnívám se, že do budoucna bude potřeba vytvořit jedinečnou teorii romské slovesnosti, která by reflektovala její donedávna orální charakter.

Každá analytická kapitola má dvě části. V první je řešena identita v pojetí jednotlivých autorů, ve druhé jsou konkrétní texty přiřazeny ke konvenčním literárním žánrům, pokud je to možné, a tím i vtěleny do literárního pole.

Mé rešerše v oblasti literárního bádání o romském písemnictví mě vedou k domněnce, že podobná srovnávací analýza romských textů ve vícero jazycích (konkrétně angličtině, slovenštině, češtině a romštině) zatím nebyla napsána. V tomto ohledu je moje práce průkopnická. Mým cílem bylo kromě jiného seznámit zahraniční publikum s českou romskou literaturou a využít a propojit při tom poznatky a postoje „západní“ i „východní“ romistiky.